

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Milana Podhrázkého a soudců Petra Mikeše a Jitky Zavřelové v právní věci žalobce: **C. T. M.**, zastoupený Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Opletalova 25, Praha 1, proti žalované: **Policie ČR, Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Olšanská 2, Praha 3, proti rozhodnutí žalované ze dne 1. 7. 2020, čj. CPR-30189-3/ČJ-2019-930310-V248, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 8. 9. 2020, čj. 1 A 33/2020-38,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se p ř i z n á v á** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobce (dále „stěžovatel“) podal k Nejvyššímu správnímu soudu kasační stížnost, jíž brojí proti shora označenému rozsudku Městského soudu v Praze (dále „městský soud“). Tímto rozsudkem městský soud zamítl jeho žalobu proti v záhlaví uvedenému rozhodnutí žalovaného. Ten daným rozhodnutím zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Policie ČR, Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, Odboru cizinecké policie (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 20. 6. 2019, čj. KRPA-239335-38/ČJ-2018-000022, kterým správní orgán I. stupně rozhodl dle § 119 odst. 1 písm. c) bodu 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), o správním vyhoštění stěžovatele a stanovil dobu, po kterou mu nelze umožnit vstup na území členských států EU v délce 2 roky. Správní orgán I. stupně současně stanovil dobu k vycestování z území ČR do 30 dnů od nabytí právní moci rozhodnutí.

[2] Současně s podáním blanketní kasační stížnosti vznesl stěžovatel návrh na přiznání odkladného účinku. Obává se, že v případě nepřiznání odkladného účinku dojde k definitivnímu rozpadu jeho rodiny. Současně tvrdí, že nepřiznání odkladného účinku mu znemožní vykonávat osobně procesní práva v řízení o kasační stížnosti. Aniž by zlehčoval svou trestní minulost, nelze z ní podle něj bez dalšího dovodit, že by byl jakýkoliv zásah do jeho soukromého a rodinného života přiměřený. K trestu odnětí svobody byl odsouzen již v roce 2009 a svůj trest vykonal. Je přesvědčen, že aktuálně již hrozbu pro veřejný pořádek nepředstavuje. Jednalo se o krátkodobý exces v jeho životě a od výkonu trestu žije spořádaným rodinným životem. Úspěšně se začlenil zpět do společnosti. V ČR žije od roku 1998 a vytvořil si zde pevné vazby. Žije ve společné domácnosti s družkou, která má v ČR povolený trvalý pobyt, a se dvěma nezletilými dětmi. Společným synem (narozeným v roce 2013), který zde má také trvalý pobyt, a dcerou družky (narozenou v roce 2003), občankou ČR. Informace, které uvedla o rodinném životě družka při výsledku ve správním řízení, jsou nepřesné a neaktuální. K tomu dokládá čestné prohlášení družky a její dcery. O dceru družky se stará od narození a považuje ji za vlastní, což ona opětuje a neumí si představit život bez stěžovatele. Péči o dceru družky zajišťuje zejm. stěžovatel, protože družka jezdí do Německa za prací. S družkou udržuje vztah od roku 1998. Společný syn nyní pobývá v Německu, kde navštěvuje základní školu. Od narození však žil se stěžovatelem

pokračování

a vytvořil si k němu silné pouto. Za stěžovatelem jezdí družka se synem o svátcích a letních prázdninách. Stěžovatel má dále vyživovací povinnost ke staršímu synovi A. (narozenému 2004), který je občanem ČR. Naopak jeho vazby ve Vietnamu jsou již oslabeny. Vzhledem k tomu, že k odloučení členů rodiny již jednou došlo při výkonu trestu odnětí svobody, mohlo by mít další odloučení spojené s nutností vycestovat fatální dopady. Družka buď zůstane na výchovu dvou dětí sama, nebo se budou muset společně přestěhovat do Vietnamu, což by pro ně představovalo drastické vytržení ze známého prostředí a riskovali by tím ztrátu pobytového oprávnění v důsledku delšího pobytu v zahraničí. Po dětech nelze požadovat, aby následovaly otce do Vietnamu, protože celý svůj život žily v ČR, navštěvovaly zde školu a k Vietnamu nemají žádný vztah. Nepřiznání odkladného účinku je v rozporu s jejich zájmy. K tomu odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 3. 2020, čj. 5 Azs 404/2019-28, ve kterém soud zdůraznil, že do práv dítěte je možné zasáhnout v případě naléhavé společenské potřeby, kdy zásah je přiměřený sledovanému cíli a tato potřeba je náležitě odůvodněná. Podle stěžovatele neexistuje naléhavá společenská potřeba jeho nepřítomnosti na území ČR po dobu řízení o kasační stížnosti, která by vyvážila újmu hrozící dětem. Pokud jde o obavy z nemožnosti osobně hájit svá procesní práva, odkázal na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 8. 2011, čj. 5 As 73/2011-100. Nepřiznání odkladného účinku by zasáhlo do jeho práva na spravedlivý proces. Stěžovatel nepokládá za reálné, aby po dobu soudního řízení dojížděl do ČR na základě dlouhodobých víz.

[3] Žalovaný navrhl zamítnutí návrhu na přiznání odkladného účinku. Důvody spojené s právem na spravedlivý proces nemohou být obecným nástrojem pro legalizaci pobytu. Přiznání odkladného účinku by bylo v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Tím je požadavek, aby se na území ČR zdržovali pouze cizinci, kteří dodržují právní předpisy. Má-li být správní vyhoštění účinným opatřením, musí jeho účinky nastat co nejdříve po spáchání protiprávního jednání. Další legalizací pobytu z důvodu využití všech opravných prostředků je bezdůvodně prodlužována doba dalšího pobytu, během které se stěžovateli nabízí, aby prostřednictvím svých vazeb na území (zintenzivněním zájmu o potomky, navázáním vztahu, početím dítěte, ovlivněním svědků) dosáhl důvodnosti aplikace § 119a odst. 2 zákona o pobytu cizinců pro nepřiměřenost zásahu rozhodnutí o správním vyhoštění do soukromého a rodinného života.

[4] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti jsou splněny.

[5] Nejdříve je třeba poukázat na mimořádnou povahu odkladného účinku. Podle § 107 odst. 1 s. ř. s. platí, že kasační stížnost nemá odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat, přičemž ustanovení § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. upravující odkladný účinek žaloby se užijí přiměřeně. Pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti musí být v souladu s usnesením rozšířeného senátu ze dne 1. 7. 2015, čj. 10 Ads 99/2014-58, č. 3270/2015 Sb. NSS, splněny tři materiální předpoklady: 1) výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí musí pro stěžovatele znamenat újmu, 2) újma musí být pro stěžovatele nepoměrně větší, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, 3) přiznání odkladného účinku nesmí být v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[6] Důvody existence nepoměrně větší újmy stěžovatele oproti jiným osobám jsou zásadně individuální a také závislé na osobě a situaci stěžovatele. Povinnost tvrdit a prokázat vznik újmy má proto stěžovatel zpravidla poukazem na konkrétní skutkové okolnosti případu, resp. jejich doložením. Oproti tomu zpochybnění přiznání odkladného účinku pro rozpor s důležitým veřejným zájmem leží na žalovaném (srov. usnesení Krajského soudu v Hradci Králové, čj. 52 Ca/2003-144, č. 87/2004 Sb. NSS), zatímco žalobci postačí, bude-li tvrdit, že takový rozpor s důležitým veřejným zájmem nehrozí.

pokračování

[7] Žaloba proti rozhodnutí správním o vyhoštění má odkladný účinek ze zákona (§ 172 odst. 3 zákona o pobytu cizinců). Oproti tomu kasační stížnost v téže věci odkladný účinek nemá a Nejvyšší správní soud rozhoduje o jeho přiznání v souladu s výše citovanými ustanoveními.

[8] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval tím, zda stěžovateli v důsledku nepřiznání odkladného účinku hrozí újma. Obecně lze konstatovat, že je judikatura Nejvyššího správního soudu ve vztahu k přiznávání odkladného účinku kasačním stížnostem ve věcech správního vyhoštění poměrně vstřícná. Zdejší soud již v usnesení ze dne 19. 11. 2014, čj. 1 Azs 160/2014-25, č. 3169/2015 Sb. NSS, dospěl k závěru, že pokud je přezkoumáváno rozhodnutí o správním vyhoštění, je újma hrozící stěžovateli při výkonu takového rozhodnutí zřejmá z jeho samotné povahy. Taková újma spočívá jak v zajištění práva na spravedlivý proces, tak práva na respektování soukromého a rodinného života. K existenci takové možné újmy přitom musí kasační soud přihlídnout i tehdy, jestliže stěžovatel v návrhu na přiznání odkladného účinku sám netvrdí žádné konkrétní skutkové okolnosti svého případu nebo neoznačí důkazy, jimiž lze prokázat možnost vzniku nenahraditelné újmy vzniklé nepřiznáním odkladného účinku. V usnesení z 29. 5. 2019, čj. 8 Azs 147/2019-22, Nejvyšší správní soud nicméně zdůraznil, že dosavadní judikatura zdejšího soudu ve věcech přezkumu rozhodnutí o správním vyhoštění nemůže být chápána jako důvod pro automatické přiznávání odkladného účinku kdykoliv, kdy o něj stěžovatel požádá, aniž by soud ve věci zkoumal naplnění výše uvedených požadavků stanovených § 73 odst. 2 s. ř. s. (ve spojení s § 120 téhož zákona) a citovaným usnesením rozšířeného senátu. Shora uvedené závěry v nedávné době korigoval také rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 16. 6. 2020, čj. 8 Azs 339/2019-38, v němž dospěl k tomu, že obecně vyjádřený zájem stěžovatele na osobní účasti v řízení o kasační stížnosti či jeho právo být v kontaktu s advokátem nemohou být bez dalších individuálních okolností důvodem pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Stěžovatelem uváděná judikatura byla tímto usnesením překonána. Se zástupcem se lze po vzájemné domluvě setkat osobně i v zahraničí, popř. využít moderních prostředků komunikace, které v dnešní době umožňují bez zvýšených finančních nároků komunikaci na úrovni téměř srovnatelné s osobním setkáním.

[9] Jde-li o újmu týkající se rodinných vazeb stěžovatele, Nejvyšší správní soud z předloženého správního spisu ověřil, že stěžovatelem označená partnerka při výslechu před správním orgánem I. stupně uvedla, že je stěžovatel její bývalý přítel, se kterým mají společného syna. Společné soužití do budoucna neplánuje. Ona se synem žijí střídavě v Německu a v ČR, kde sdílí domácnost se stěžovatelem. Stěžovatel se však stará o její nezletilou dceru. Stěžovatel nepracuje, ale má ve Vietnamu bohatou rodinu, která mu posílá peníze. Bez ohledu na to, že se stěžovatel nyní snaží takto zjištěný skutkový stav zpochybnit předložením čestného prohlášení nevlastní dcery a údajné partnerky, která popisuje společné harmonické soužití, je zjevné, že stěžovatel v zásadě sám na území ČR vychovává a pečuje o nezletilou dceru uvedené partnerky, která s ním má vybudovaný vztah podobný rodičovskému. Společnou domácnost (byť pouze v některých částech roku) sdílí také se svým nezletilým synem. Aniž by na tomto místě Nejvyšší správní soud jakkoliv předjímal hodnocení přiměřenosti dopadů rozhodnutí o správním vyhoštění do soukromého a rodinného života, je zřejmé, že v některých ohledech se tvrzení stěžovatele v návrhu na přiznání odkladného účinku a skutečnosti plynoucí ze správního spisu shodují, a proto lze uzavřít, že výkon tohoto rozhodnutí by pro stěžovatele ve vztahu k jeho rodinným vazbám újmu znamenal.

[10] Nejvyšší správní soud zároveň neshledal, že by přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti vznikla újma jiným osobám či byl zásadně narušen veřejný zájem. Žalovaný ve vyjádření uplatnil totožnou argumentaci, se kterou se již zdejší soud ve své rozhodovací praxi opakovaně zabýval a dospěl k závěru, že sama o sobě nepostačuje k zamítnutí návrhu na přiznání

pokračování

odkladného účinku (viz usnesení ze dne 7. 5. 2020, čj. 4 Azs 108/2020-23, či ze dne 15. 6. 2020, čj. 7 Azs 108/2020-26). Odkladný účinek kasační stížnosti neznemožní definitivně výkon správního rozhodnutí, neboť přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti se účinky napadeného rozhodnutí toliko odkládají. I v případě, že je správní rozhodnutí vydáno ve veřejném zájmu, neznamena nutně odklad jeho účinků rozpor s takovýmto veřejným zájmem. K naplnění veřejného zájmu totiž může postačovat i pozdější nastoupení účinků správního rozhodnutí. Nejvyšší správní soud nepřehlédl, že stěžovatel byl v minulosti odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání dvou let a šesti měsíců. Z žalobou napadeného rozhodnutí ani správního spisu však v tomto ohledu téměř žádné bližší informace neplynou. Pouze stěžovatel při výslechu před správním orgánem I. stupně uvedl, že „*dovážel dívky z Vietnamu do ČR, kde dělaly prostitutky*“. Nelze navíc přehlédnout, že od uvedeného odsouzení již uplynula nezanedbatelná doba a z dostupných podkladů nejsou poznatky o tom, že by se stěžovatel v mezidobí dopouštěl jiné trestné činnosti. Ostatně ani žalovaný, který je povinen hájit v řízení o návrhu na přiznání odkladného účinku veřejný zájem, tuto skutečnost ve svém vyjádření vůbec nezmínil. Lze proto důvodně předpokládat, že ani podle něj již nepředstavuje stěžovatel a jeho pobyt na území ČR z důvodu dřívější trestné činnosti v současné době ohrožení důležitého veřejného zájmu.

[11] Zbývá doplnit, že rozhodnutí o návrhu na přiznání odkladného účinku je rozhodnutím dočasné povahy a nelze z něj jakkoli předjímat budoucí meritorní rozhodnutí o podané kasační stížnosti. Usnesení o přiznání odkladného účinku může soud i bez návrhu zrušit, ukáže-li se v průběhu řízení, že pro přiznání odkladného účinku nebyly důvody, nebo že tyto důvody v mezidobí odpadly (§ 73 odst. 5 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 16. října 2020

Milan Podhrázký
předseda senátu